

Puran Singh v. State of Punjab (S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਐਸ. ਐਸ ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ ਸੀ. ਸੀਜੇ ਅਤੇ ਐਸਪੀ ਗੋਇਲ, ਜੇ.

ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ— ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ, ਜਵਾਬਦਾਰਾ

1978 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 1284 ।

2 ਦਸੰਬਰ 1980

ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (1974 ਦਾ ਆਈ.ਟੀ.) — ਧਾਰਾ 125 ਅਤੇ 127 (2) — ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ— ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦਾ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਹੁਕਮ-ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਆਦੇਸ਼-ਕੀ ਮਿਆਦ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੋਣ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ I ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਾ - ਧਾਰਾ 127 (2) ਦੇ ਉਪਬੰਧ - ਕੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀ ਜਾਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਨੇ "ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 127 (2) ਦਾ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਹਿੱਸਾ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਵਿਗਾੜ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ-

ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਵਿੱਚ ਰਚਨਾ. ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਰੱਥ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਜਾਂ ਬਦਲਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪ੍ਰੋ-ਵਿਜ਼ਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਬਦਲਣ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਵੇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੋਡ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 127 (2) ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਵੱਡੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਵੀ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਿਵਲ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੋਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਜਾਂ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 127 (2) ਦੀ ਲੈਨ ਗੇਜ 'ਤੇ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਲਈ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਸਮਰੱਥ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਬਦਲੇ। (ਧਾਰਾ 8, 9 ਅਤੇ 12)।

ਮਾਨਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਸ੍ਰੀ ਐਸ.ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ ਵੱਲੋਂ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਇੱਕ ਸਾਰਥਕ ਸਵਾਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ 11 ਸਤੰਬਰ, 1980 ਨੂੰ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਕੇਸ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮਾਨਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਸ੍ਰੀ ਐਸ.ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਐਸ.ਪੀ. ਗੋਇਲ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਆਖਰਕਾਰ 2 ਦਸੰਬਰ, 1980 ਨੂੰ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ।

401 ਕਰੋੜ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸ੍ਰੀ ਏ.ਐਸ.ਸੋਢੀ, ਵਧੀਕ ਚੀਫ਼ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਸੰਗਰੂਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਿਤੀ 13 ਅਕਤੂਬਰ, 1978 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ ਪੀ.ਸੀ.

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸੀ .

ਤੀਰਥ ਸਿੰਘ, ਵਕੀਲ ਅਸ਼ੋਕ ਜਿੰਦਲ ਦੇ ਨਾਲ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸੀ.

ਨਿਰਣਾ

ਐਸ.ਐਸ.ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਸੀ.ਜੇ

i

(1)ਕੀ ਕੋਲ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 127 (2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਲਈ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਰੱਥ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਕਤ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਬਦਲਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ, ਉਹ ਸਾਰਥਕ ਸਵਾਲ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

(2)ਤੱਥ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ-ਪਤੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਤਨੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹੁਤਾ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਲੰਬੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ 25 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ 1960 ਵਿੱਚ ਵੀ, ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤੀ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ 27 ਸਤੰਬਰ, 1963 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਸਾਲ 1965 ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਪਤਨੀ ਨੇ ਪੁਰਾਣੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 488 ਦੇ ਅਧੀਨ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਦਾ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਭੱਤਾ। 25 ਜੂਨ, 1965 ਨੂੰ 50 ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਤੋਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਿਆਂ, ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਤਨੀ ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਫਲਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। 16 ਸਤੰਬਰ, 1975। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ

Puran Singh v. State of Punjab (S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਸੰਗਰੂਰ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 6 ਅਗਸਤ, 1976 ਦੁਆਰਾ, ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਭੱਤੇ ਨੂੰ ਵਧਾ ਕੇ ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। 65 ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ.

(3) ਜ਼ਾਹਰਾ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਪਰੋਕਤ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਤਨੀ ਨੇ ਸਾਲ 1973 ਵਿਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ-ਪਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਨਿਯਮਤ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। 12,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਦਰ 'ਤੇ ਇਕਮੁਸ਼ਤ ਰਕਮ ਵਿਚ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਭੱਤੇ ਵਜੋਂ ਦਰਖਾਸਤਕਰਤਾ-ਪਤੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਚਾਰਜ ਵਜੋਂ ਉਕਤ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋੜੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੇ ਨਾਲ 100 ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ। ਉਕਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋ ਖਾਸ ਮੁੱਦੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਪਤਨੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ, ਲੋੜੀਂਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ 30 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1974 ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ, ਸੂਬਾਏਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: -

- (1) ਕੀ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਉਸਦੇ ਘਰੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਦਾਲਾ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ? ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਵੇਗਾ? •
- (2) ਜੇਕਰ ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 1 ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਦਈ ਕਿੰਨੀ ਰਕਮ ਦਾ ਹੈ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਤੋਂ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਮੁੱਖ ਕਿਰਾਏ ਭੱਤੇ ਵਜੋਂ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ?

ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੁੱਦੇ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਨ

15 ਨਵੰਬਰ, 1976 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ।

(4) ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨਾਲ ਲੈਸ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਪਤੀ ਨੇ ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 127 (2) (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਵੇਂ ਕੋਡ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ। 6 ਫਰਵਰੀ, 1978 ਨੂੰ, ਸ਼੍ਰੀ ਜੀ.ਐਸ. ਮਾਨ, ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਸੰਗਰੂਰ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਪਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਤਨੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਫਿਰ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜੋ

ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਸੰਗਰੂਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ, ਜਿਸ ਨੇ - ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 16 ਅਗਸਤ, 1978 ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਰਿਮਾਂਡ 'ਤੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਕੇਸ ਫਿਰ ਵਧੀਕ ਚੀਫ਼ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕੋਲ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ 13 ਅਕਤੂਬਰ, 1978 ਨੂੰ ਸੁਣਾਏ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਸ ਕੋਲ ਅਜੇ ਵੀ ਵਿਵੇਕ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਨਤੀਜੇ ਵਿੱਚ, ਪਤੀ-ਪਤੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਪਤੀ ਨੇ ਇਸ ਅਪਰਾਧਿਕ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਕੱਲੇ ਬੈਠੀ ਸੀ।

(5) ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਰਾਏ ਦੇ ਕੁਝ ਵਖਰੇਵੇਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ।

(6) ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇੱਥੇ ਵਿਵਾਦ ਪਹਿਲਾਂ ਖਾਸ ਵਿਧਾਨਿਕ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 127 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ: -

“ਜਿੱਥੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਕਿਸੇ ਸਮਰੱਥ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਧਾਰਾ 125 ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਹੁਕਮ ਰੱਦ ਜਾਂ ਵੱਖਰਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਦਲੇਗਾ। ”

ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ,

ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਹੈ, ਤਾਂ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕੋਲ ਇਸਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਬਦਲਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ। . i

(7) ਵਿਧਾਨਕ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੱਖਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨੋਟਿਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ, ਠੋਸ ਨਿਆਂਇਕ ਸੰਜਮ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖਾਸ ਸਵਾਲ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਣਾ ਚਾਹਾਂਗਾ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ 'ਤੇ. ਇੱਥੇ ਸਿੱਧਾ ਮੁੱਦਾ

Puran Singh v. State of Punjab (S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਕੰਪ ਟੈਂਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਮਾਤਰਾ 'ਤੇ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤਬਦੀਲੀ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ 'ਵੱਡੇ ਮੁੱਦੇ' ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਰੇ ਫ਼ਰਮਾਨ, ਜੋ ਕਿ ਢੁਕਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਵਿਵੇਕ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨਗੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

(8) ਇਸ ਤੰਗ ਮੈਦਾਨ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ, ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀ ਜਾਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ "ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਦਲੇਗਾ।" ਨਵੇਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 127(2) ਦਾ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਹਿੱਸਾ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਵਿਵੇਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਰੱਥ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਬਦਲਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਬਦਲਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਿਯਮ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਹਾਂ ਕਿ, ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਬਦ 'ਸ਼ੱਕ' ਅਤੇ 'ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ' ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅੰਤਰ - ਪਰਿਵਰਤਨਯੋਗ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ, ਜੋ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ 'ਸ਼ੱਕ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ 'ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ'। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਇੱਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਉਲਟ, ਭਾਵ, ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਇੱਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਆਧਾਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

(9) ਹੁਣ, ਨਵੀਂ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ (2 127 (2) :ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਪਾਪ:ਟੀਆਈ ਧਾਰਾ (2 127 (2) • ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਵੱਡੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਵੀ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਵੀ ਤੈਅ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੁੰਦਾ

ਹੈ। ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਜਾਂ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਓਵਰਲਾਈਡ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਬੰਧਨ ਵਾਲੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਹੁਣ ਕਿਸੇ ਵੱਡੇ ਵਿਸਥਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੈਪਟਨ ਰਮੇਸ਼ ਚਾਂਸੀਅਰ ਕੌਂਸਲ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵੀਨਾ ਕੌਂਸਲ ਅਤੇ ਹੋਰ (1), ਨਵੀਂ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਸਮਾਨ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਅਈਅਰ, ਜੇ., ਬੈਂਚ ਲਈ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ: -

"ਮੇਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਦੇਸਾਈ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਅੰਤਮ ਨਿਰਧਾਰਨ ਇੱਕ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

ਮਾਊਂਟ ਬਸ਼ੀਰਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਨਾਥੂ (2) ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ , ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:-

"ਹੁਣ ਐੱਸ. 488 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪਤੀ ਜਾਂ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਕੇ ਅਵਗੁਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਹੈ! ਜਾਂ ਬੱਚੇ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਸੀਮਤ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅੰਤਿਮ ਨਿਰਣਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। "

ਇਸੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਆਈ.ਡੀ. ਦੁਆ ਦੇ ਵਜ਼ਨਦਾਰ ਨਿਰੀਖਣ ਹਨ, ਜੋ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮਾਨ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

- (1) ਏਆਈਆਰ 1978 ਐਸਸੀ 1807
- (2) ਏਆਈਆਰ 1968 ਰਾਜਸਥਾਨ 255

ਆਸ਼ੀਸ਼ ਬਨਾਮ ਡੀ.ਸੀ. ਤਿਵਾੜੀ (3) ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਣੇ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ 488 , ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ:-

Puran Singh v. State of Punjab (S. S. Sandhwalia, C.J.)

“ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੁਝ ਸਖਿਪ ਵਿਧੀ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀਤਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮ ਹਨ, ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ, ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅੰਤਮ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਨਾਲ ਬਦਲੇ ਜਾਣ ਲਈ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹਨ।

ਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਦੇ ਵੱਡੇ ਸਿਧਾਂਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਵਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਫੈਸਲਾ *ਮੈਸੂਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਨਾਗੱਪਾ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ* (4) ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਨਵੇਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 127 (2) ਪੁਰਾਣੀ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 489 (2) ਦੇ ਨਾਲ *ਪਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿੱਚ ਹੈ।* ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ, ਖਾਨ, ਜੇ., ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੱਖਿਆ: -

“ਜਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 489 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜੇ ਹਾਲਾਤ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇਹ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇ ਕਿ ਕੀ ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਧਾਰਾ 488 ਅਧੀਨ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵੱਖਰਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।”

(10) N05 ਹੁਣ, ਅਨੈਤਿਕਤਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਲਾਹਕਾਰ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ *ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਸ਼ੀਲਾ ਰਾਣੀ ਬਨਾਮ ਦੁਰਗਾ ਪਰਸ਼ਾਦ* (5)। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕੇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਜੋ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ, ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ, ਕਿ ਪਤਨੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦੀ ਰਕਮ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਆਹੁਤਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁਰਕੀਯੋਗ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਸਵਾਲ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਕੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਲਈ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਜਾਂ ਕੋਈ ਸਾਰਥਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦੁਰ, ਜੇ., ਨੇ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪਾਸਿੰਗ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ।

(3) ਏਆਈਆਰ 1970 ਦਿੱਲੀ 98

(4) ਏਆਈਆਰ 1968 ਮੈਸੂਰ 12.

(5) ਏਆਈਆਰ 1965 ਪੰਜਾਬ 79

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਪਤੀ ਨੇ ਪੁਰਾਣੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 489(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵਾਰੰਟ ਨਹੀਂ ਸੀ- ਕਿ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਵਿਆਹੁਤਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਨ 'ਤੇ ਅਟੈਚਮੈਂਟ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਿਰਣਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਆਪਕ ਹੈ ਅਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਹੈ।

(11) ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਫਿਰ **ਪਾਵੱਕਲ ਬਨਾਮ ਅਥੱਪਾ ਗੈਂਡਨ (6)**, **ਫਕਰੁਦੀਨ ਸ਼ਮਸੁਦੀਨ ਸਈਅਦ ਬਨਾਮ ਬਾਈ ਜੇਨਾਬ (7)** ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। **ਮਾਊਂਟ ਦੁਰਚਟੀਆ ਬਨਾਮ ਅਯੁੱਧਿਆ ਪ੍ਰਸਾਦ (8)**; **ਕੁੰਤੀ ਬਾਲਾ ਦਾਸੀ ਬਨਾਮ ਨਬੀਨ ਚੰਦਰ ਦਾਸ (9)** ਅਤੇ **ਝੰਵਰਲਾਲ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (10)**। ਇਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਸਾਰੇ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਮੂਲ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਬਦਲਣ ਦੀ ਦਲੀਲ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਆਹੁਤਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਦੇ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਢੁਕਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਸਿਵਲ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਸਵਾਲ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰੋ। ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੀ ਜਾਂਚੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਇਹ ਮੁੱਦੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇੱਥੇ, ਇਕੋ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦਾ ਡਿਕਰੀ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ, ਨਵੇਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 127 (2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦੂਰੋਂ ਵੀ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ.

f

(12) ਨਵੇਂ ਕੋਡ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 127 (2) ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਮੰਨਾਂਗਾ ਕਿ ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਅਤੇ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ

(6) ਏਆਈਆਰ 1925 ਮਦਰਾਸ 1218

(7) ਏਆਈਆਰ 1944 ਬੰਬਈ 11.

Puran Singh v. State of Punjab (S. S. Sandhwalia, C.J.)

(8) ਏਆਈਆਰ 1953 ਵਿੰਡੀਆ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 28.

(9) ਏਆਈਆਰ 1955 ਕਲਕੱਤਾ 108

(10) ਏਆਈਆਰ 1969 ਰਾਜਸਥਾਨ 29.

ਨਵੇਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲੋ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(13) ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਪਤੀ ਸਫਲ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਵਿਦਵਤਾ ਵਧੀਕ ਚੀਫ਼ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਸੰਗਰੂਰ, ਨੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਹੁਕਮ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਸ ਕੋਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਭਿਯੰਗ ਸੀ। ਉਹੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਜਾਣ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਅਨੁਮਾਨਾਂ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੁਝ ਸਬੂਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਨਤੀਜਾ ਕੀ ਹੁੰਦਾ। ਸਬੰਧ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਬੈਠ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਅਧੀਨ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਨਵੇਂ ਕੋਡ- ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਕੰਨ ਲੀਅਰ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਰੀਵਿਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

ਐਸਪੀ ਗੋਇਲ, ਜੇ. -ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਡੋਲਮਿਨ

ਐਸਐਸ ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਸੀਜੇ ਅਤੇ ਐਸਪੀ ਗੋਇਲ ਜੇ.

ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ,- ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 3102 ਆਫ 1978

8 ਦਸੰਬਰ 1980

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ 1950— ਆਰਟੀਕਲ 311— ਕਿਸੇ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟ— ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਹੁਕਮ ਉਸੇ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਰਿਪੋਰਟ ਹੋਈ— ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ—ਕੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ— ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਰਿਪੋਰਟ—ਕੀ ਦੁਆਰਾ ਮਿਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ— ਦੇ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼